

An Analysis of Pre Service Elementary School Teachers' Occupational Respect According to Different Variables¹

Emre ÜNAL*

Selçuk ŞİMŞEK**

Abstract. This study was performed by the end of the autumn semester of 2006-2007 Education Seasons. The main aim of the study is to clarify whether occupational respect (i.e.the value judge which the individual has developed according to his professional choice) may vary according to university, branches, sex of students, teaching type and reasons in choosing the profession. The sample of the study was comprised of last year branches at Pamukkale University and Gazi University. In this research totally 633 students were included the study. Moreover, Professional-Self Concept Criteria which was developed by Arıca (2001) was used by his permission to clarify self-respect of the sample group. As a result of the study, it was observed that self-respect approachments of students at Pamukkale University and Gazi University was almost at the same level and that sex of students and the reason to choose the teaching profession was an important factor but not the branches at which they study and teaching type.

Key Words: Professional Self-Esteem Concept, Primary School Teaching Department, Scientific Branches of Primary School Teaching Department.

SUMMARY

Purpose and Significance: This study aims to find out whether or not one's own professional occupational respect (the occupational respect which an individual develops about his/her profession) varies in terms of university, departments, gender of students, types of education and reasons for choosing a specific profession.

Methods: This research is based on survey modeling since its purpose is to describe a situation which existed in the past or which still exists as is (Karasar, 1999: 77). In this study two way ANOVA was used for irrelevant samplings (Büyüköztürk, 2002: 51) due to the fact that research findings were not tested according to two factors between the groups depending on the effects of a dependent variable and that the primary effects of the factors and the collective effects of the two factors on the dependent variable were tested simultaneously.

Findings: The research findings indicate that the levels of the professional occupational respect of the students attending to Education Faculties of Pamukkale and Gazi Universities are almost the same and that gender and reason for choosing a profession are important factors in the professional courtesy of students taken into sampling frame, but departments and type of education are not very significant factors.

Discussion: Research must be done regarding how to increase the professional occupational respect of the students who are attending and who will attend to Education Faculties. Research must also be done about how to increase the professional occupational respect of those students who chose education faculties involuntarily in one way or another. Finally, comparative studies should be carried out about the occupational respects of current teachers and candidate teachers and it must be clearly stated that what types of precautions must be taken.

¹ This paper presented at the 6th Elementary Education Symposium.

* Araş. Gör. Dr., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği AD, unalemre@hotmail.com

** Yard. Doç. Dr. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği AD, selcuk48@gmail.com

İlköğretim Bölümü Anabilim Dallarında Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Mesleki Benlik Saygılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi¹

Emre ÜNAL*

Selçuk ŞİMŞEK**

Öz. Bu araştırma 2006-2007 eğitim-öğretim yılı güz yarıyılı sonunda gerçekleştirilmiştir. Mesleki benlik saygısının (bireyin tercih ettiği mesleğine ilişkin geliştirdiği değerlilik yargısının) üniversiteye, anabilim dallarına, öğrencilerin cinsiyetlerine, öğretim türlerine ve mesleği seçme nedenlerine göre farklılık olup olmadığını ortaya koymak araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi Pamukkale ve Gazi Üniversitelerinin İlköğretim Bölümü Anabilim Dallarının son sınıftaki öğrencilerin arasından seçilen şubelerden oluşturulmuştur. Bu kapsamda her iki üniversiteden toplam 633 öğrenci örnekleme alınmıştır. Araştırmada belirlenen örneklem grubunun mesleki benlik saygılarını ortaya koymak için Arıcağ (2001) tarafından geliştirilen Mesleki Benlik Saygı Ölçeği izin alınarak kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarında; Pamukkale ve Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümüne bağlı Anabilim Dallarında öğrenim gören öğrencilerin mesleki benlik saygı düzeylerinin hemen hemen birbirine denk olduğu, örnekleme alınan öğrencilerin mesleki benlik saygılarında cinsiyetin ve mesleği seçme nedeninin önemli bir etken olduğu, öğrenim gördükleri Anabilim Dallarının ve öğretim türünün önemli bir etken olmadığı bulgularına ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Mesleki Benlik Saygısı, İlköğretim Bölümü, İlköğretim Bölümüne Bağlı Anabilim Dalları.

GİRİŞ

Meslek, bireylerin yaşamlarını sürdürmeleri ve kişisel mutlulukları boyutunda önemli bir role sahiptir. Bireylerin uygun mesleği seçmeleri kişisel benlik algılarıyla ilgilidir. Kişisel benlik algısı, bireylerin nasıl davranacağı, kendilerini nasıl algıladıkları, çevrelerinin onlara nasıl davrandıklarının yanı sıra herhangi bir konuda başarılı olup olmalarıyla ilgilidir (Işık, 2006: 13).

Her bir birey meslek seçerken kendi özelliklerini dikkate almak durumundadır. Çünkü bireyin kendisine açık meslekleri çeşitli yönleriyle değerlendirip, kendi gereksinimleri açısından istenilir yönleri çok, istenmeyen yönleri az olan birine yönelmeye karar vermesi gereklidir (Kuzgun, 1983). Bireyler, çok sevdikleri, bütünleştikleri, gurur duydukları ve inandıkları meslekleri seçmelidirler. Tüm bu özellikler bireylerin mesleğe karşı olumlu tutum içerisinde olması ve mesleki benlik saygısıdır.

Mesleki benlik saygısı, Dilmaç ve Arıcağ (2003) ile Sayın (2003)'a göre, bireyin tercih ettiği mesleğine ilişkin geliştirdiği değerlilik yargısıdır. Birey tercih edeceği mesleğinin kendisine ne kadar uyum gösterdiğini kişisel özellikleri bakımından değerlendirmelidir. Aksi takdirde meslekler hem toplum hem de bireye zarar verebilir.

Öğretmenlik mesleği gibi toplumların biçimlendirilmesinde rol oynayan mesleği seçen öğretmenlerin mutlaka mesleğini seven ve mesleğin gereklerini yerine getiren unsurları taşıması gerekmektedir. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda (1973:üçüncü kısım, Madde 43) da öğretmenlikle ilgili şu ifadeler yer almaktadır: "Öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas (uzmanlık) mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle (yerine getirmekle) yükümlüdürler". Öğretmenlik mesleği, özel uzmanlık bilgisi ve becerisi gerektiren bir meslek olduğuna göre bu mesleği tercih eden insanların, mesleğin gereklerini tam olarak yerine getirebilmeleri için bir takım yeterliliklere sahip olması gerekir. Bu yeterliliklerin kazanılabilmesi için de öğretmen adaylarının meslek öncesinde özel bir eğitimden geçirilmesi zorunludur (Şişman ve Acat, 2003:236).

Öğretmen adaylarının mesleki anlamda mesleklerinin gereklerini yerine getirmeleri, mesleğe karşı olan mesleki benlik saygılarıyla ilgili olacaktır. Ayrıca bireylerin öğretmenlik mesleğini iş bulma vb. kaygılardan uzak olarak sadece sevindikleri, değer verdikleri ve gurur duyarak icra edebileceklerine inandıkları için seçmeleri gerekmektedir (Sayın, 2003). Işık (2006) tarafından yapılan araştırma da öğretmen adaylarının benlik kavramlarıyla mesleki benlik kavramları arasında bağıntı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sayın (2003) tarafından yapılan araştırmada da öğretmen adaylarının

¹ VI. Sınıf Öğretmenliği Sempozyumunda Sözlü Bildiri olarak sunulmuştur.

* Araş. Gör. Dr., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği AD., unalemre@hotmail.com

** Yard. Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği AD., selcuk48@gmail.com

öğretmenlik mesleğine karşı tutum puanları ve mesleki benlik saygısı puanları arasında okudukları bölümlere göre anlamlı fark bulunduğu sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, Pamukkale Üniversitesi ile Gazi Üniversitesi Eğitim Fakülteleri İlköğretim Bölümlerinde bulunan öğretmen adaylarının mesleki benlik saygılarını çeşitli değişkenler açısından ortaya koymayı amaçlamıştır.

Araştırmanın Önemi

Kişilik özelliklerine uygun meslekler seçmiş olan bireyler, mesleki etkinlikler yoluyla yeteneklerini sergileyebilecek, psikolojik gereksinimlerinin büyük bir kısmını bu etkinlikler yoluyla karşılayabileceklerdir (Işık, 2006:5). Bireyin meslek seçimini etkileyen yargılar ve seçtiği mesleğe ilişkin aldığı eğitim, onun sahip olacağı meslek hakkındaki değerlik yargısı etkileyebilecektir. Bu araştırma ile etkisi incelenen değişkenler açısından mesleki benlik saygısı düzeylerinin ortaya konması ve iki farklı üniversitenin ilköğretim bölümlerine bağlı anabilim dallarının bu noktada kıyaslanacak olması ve bu kapsamda yapılacak ilk çalışma olması sebebi ile önem arz etmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, 2006–2007 eğitim-öğretim yılında Pamukkale ve Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümüne bağlı Anabilim dallarında öğrenim gören ve anketi yanıtlayan son sınıf öğrencileriyle sınırlıdır.

Problem Cümlesi

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümüne bağlı Anabilim Dallarında öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin mesleki benlik saygısı düzeyi nedir?

Alt Problemler

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümüne bağlı Anabilim Dallarında öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin mesleki benlik saygısı;

1. Buldukları üniversite ile cinsiyetlerine ve bunların ortak etkisine bağlı olarak manidar farklılık göstermekte midir?
2. Buldukları üniversite ile anabilim dallarına ve bunların ortak etkisine bağlı olarak manidar farklılık göstermekte midir?
3. Buldukları üniversite ile öğretim türlerine ve bunların ortak etkisine bağlı olarak manidar farklılık göstermekte midir?
4. Buldukları üniversite ile mesleği seçme nedenlerine ve bunların ortak etkisine bağlı olarak manidar farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma, “geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi (Karasar, 1999:77)” amaçladığından tarama (survey) modelinde yapılandırılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Gazi ve Pamukkale Üniversiteleri Eğitim Fakülteleri İlköğretim Bölümüne bağlı Anabilim Dallarının son sınıf şubeleri oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenine ilişkin bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Üniversitelerin İlköğretim Bölümlerine Bağlı Anabilim Dallarındaki Şube Sayıları

Üniversite	Anabilim Dalı	Şube Sayısı	
		Normal Öğretim	İkinci Öğretim
Gazi	Okul Öncesi Öğretmenliği Eğitimi	1	0
	Sınıf Öğretmenliği Eğitimi	3	3
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Eğitimi	2	2
	Fen Bilgisi Öğretmenliği Eğitimi	2	2
	Matematik Öğretmenliği Eğitimi	2	2
Pamukkale	Okul Öncesi Öğretmenliği Eğitimi	2	2
	Sınıf Öğretmenliği Eğitimi	5	4
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Eğitimi	1	0
	Fen Bilgisi Öğretmenliği Eğitimi	3	0
	Matematik Öğretmenliği Eğitimi	0	0

Araştırmanın örnekleme küme örnekleme yöntemi ile yansız olarak belirlenmiştir. Küme örnekleme tespitinde her bir Anabilim Dalındaki son sınıf şube sayılarının %50 ve daha fazlasının örnekleme alınmasına çalışılmıştır. Bu kapsamda Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü; Okul Öncesi Öğretmenliği Eğitimi normal öğretimden 1 şube, Sınıf Öğretmenliği Eğitimi normal ve ikinci öğretimden 2'şer şube, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Eğitimi normal ve ikinci öğretimden 1'er şube, Fen Bilgisi Öğretmenliği Eğitimi normal ve ikinci öğretimden 1'er şube seçilmiştir. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü; Okul Öncesi Öğretmenliği Eğitimi normal ve ikinci öğretimden 2'şer şube, Sınıf Öğretmenliği Eğitimi normal ve ikinci öğretimden 2'şer şube, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Eğitimi normal öğretimden 1 şube, Fen Bilgisi Öğretmenliği Eğitimi normal öğretimden 1 şube belirlenmiştir. Araştırmanın örnekleme ilişkin demografik veriler Tablo 2 ve Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 2: Örnekleme Giren Öğrencilerin Buldukları Üniversitelere Göre Dağılımı

Değişkenler	Kategori	Üniversite				Toplam	
		Gazi		Pamukkale		f	%
		f	%	f	%	f	%
Cinsiyet	Kadın	230	36,3	213	33,6	443	69,9
	Erkek	108	17,1	82	13,0	190	30,1
	Toplam	338	53,4	295	46,6	633	100
Anabilim Dalı	Okul Öncesi	46	7,3	117	18,5	163	25,8
	Sınıf Öğret.	68	10,7	88	13,9	156	24,6
	Sosyal Bilg. Öğret.	89	14,1	26	4,1	115	18,2
	Fen Bilgisi Öğret.	43	6,8	64	10,1	107	16,9
	Matematik Öğret.	92	14,5	0	0	92	14,5
	Toplam	338	53,4	295	46,6	633	100
Öğretim Türü	Normal Öğretim	205	32,4	205	32,4	410	64,8
	İkinci Öğretim	133	21	90	14,2	233	35,2
	Toplam	338	53,4	295	46,6	633	100
Seçme Nedeni	ÖSS Puanı	134	21,2	112	17,7	246	38,9
	İstediğim Meslek	146	23,1	128	20,2	274	43,3
	İş Garantisi	45	7,1	41	6,5	86	13,6
	Diğer	13	2,1	14	2,2	27	4,3
	Toplam	338	53,4	295	46,6	633	100

Tablo 3: Örnekleme Giren Öğrencilerin Okudukları Anabilim Dallarına Göre Öğretim Türleri

Üniversite	Anabilim Dalı	Öğretim Türü				Toplam	
		Normal		İkinci		f	%
		f	%	f	%		
Gazi	Okul Öncesi	46	13,6	0	0	46	13,6
	Sınıf Öğret.	37	10,9	31	9,2	68	20,1
	Sosyal Bilg. Öğret.	45	13,3	44	13	89	26,3
	Fen Bilgisi Öğret.	18	5,3	25	7,4	43	12,7
	Matematik Öğret.	59	17,5	33	9,8	92	27,2
	Toplam	205	60,7	133	39,3	338	100
Pamukkale	Okul Öncesi	63	21,4	54	18,3	117	39,7
	Sınıf Öğret.	52	17,6	36	12,2	88	29,8
	Sosyal Bilg. Öğret.	26	8,8	0	0	26	8,8
	Fen Bilgisi Öğret.	64	21,7	0	0	64	21,7
	Matematik Öğret.	0	0	0	0	0	0
	Toplam	205	69,5	90	30,5	295	100

Tablo 2 ve 3 incelendiğinde, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümüne bağlı Anabilim Dallarından (Okul Öncesi Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalından 46 öğrenci, Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalından 68 öğrenci, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalından 89 öğrenci, Fen Bilgisi Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalından 43 öğrenci, Matematik Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalından 92 öğrenci olmak üzere) toplam 338 öğrenci örnekleme alınmıştır. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümüne bağlı Anabilim Dallarından (Okul Öncesi Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalından 117 öğrenci, Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalından 88 öğrenci, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalından 26 öğrenci, Fen Bilgisi Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalından 64 öğrenci olmak üzere) toplam 295 öğrenci örnekleme alınmıştır. Her iki üniversiteden ulaşılan öğrenci sayısı ise toplamda 633 son sınıf öğrencisi olmuştur.

Veri Toplama Aracı

Arıcak (2001) tarafından geliştirilen Mesleki Benlik Saygısı Ölçeği; bir mesleği tercih etmiş, bir alanda mesleki eğitim gören ya da bir mesleği icra eden 17 yaş ve üstü bireylerin ilgili mesleğe olan saygı tutumlarını ölçmek amacıyla uygulanabilmektedir. Bu ölçek, profesyonel ve profesyonel olmayan bütün meslek mensupları için kullanılabilirdiğinden, Arıcak'tan 10 Kasım 2006 tarihinde ölçeği kullanabilmek için e-posta yoluyla izin istenmiş ve aynı tarihte gönderilen e-postaya cevapla ölçeğin kullanılabilirdiğine ilişkin izin alınmıştır.

Mesleki Benlik Saygısı Ölçeği 30 maddeden oluşmaktadır. Bu 30 maddenin 14'ü olumlu, 16'sı ise olumsuz ifadeleri içermektedir. Olumlu maddelerde "Tamamen Katılıyorum" 5, "Katılıyorum" 4, "Kararsızım" 3, "Katılmıyorum" 2, "Kesinlikle Katılmıyorum" 1 puan alırken; olumsuz maddelerde "Tamamen Katılıyorum" 1, "Katılıyorum" 2, "Kararsızım" 3, "Katılmıyorum" 4, "Kesinlikle Katılmıyorum" 5 puan almaktadır. Her maddeye verilen puan toplanır ve toplam puan elde edilir. Ölçek puanları 30 ile 150 arasında bir değer vermektedir (Arıcak, 2001).

Arıcak (2001) tarafından geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan Mesleki Benlik Saygısı Ölçeği'nin, Cronbach α güvenilirlik katsayısı .93, test-tekrar test güvenilirlik katsayısı da .90 ($p < .01$) olarak bulunmuştur. Ölçeğin geliştirilmesi sırasında kapsam geçerliliği, uzman kanısına başvurma yolu ile sağlanmış ve uzman grubunun %75'inin kabul ettiği maddeler ölçeğe alınmış, diğerleri ise ölçekten çıkartılmıştır.

Araştırma için yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarında uygun örneklem büyüklüğünü tespit etmek amacıyla alanyazın taraması yapılmıştır. Alanyazın taramasında madde ile cevaplayıcı oranlarının Cattell (1978)'e göre her madde için 3 ila 6 kişi arasında, Gorsuch (1983)'a göre her madde için en az 5 kişi, Everitt (1975)'e göre her madde için en az 10 kişi olması gerektiği

görülmüştür (Akt. McCallum ve diğerleri, 1999: 84-85) *. Jinchul (2004: 70) ise bu oranın her madde için 5 kişiden fazla olması gerektiğini ifade etmektedir. Bu kapsamda ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışması için, öğrenci sayıları da dikkate alındığında, her madde için 5 kişi seçimi yoluna gidilmiştir. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümüne bağlı Anabilim Dallarının ve Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümüne bağlı Anabilim Dallarının son sınıflarından en az 75’er öğrenci seçilmesinin uygun olacağı düşünülmüştür. Ön uygulama için Pamukkale Üniversitesinden 80, Gazi Üniversitesinden 75 son sınıf öğrencisi olmak üzere toplam 155 öğrenci belirlenmiştir.

Ölçeğin Geçerliliğine İlişkin Bulgular

Araştırma için ölçeğin geçerliğini tespit etmek amacıyla faktör analizi yapılmasına karar verilmiştir. Ölçeğin öncelikli olarak, faktör analizine uygun olup olmadığını anlamak amacıyla KMO ve Barlett testi yapılmıştır. Bu kapsamda KMO testi ölçüm sonucunun .50 ve daha üstü, Barlett küresellik testi sonucunun da istatistiksel olarak anlamlı olması gerekmektedir (Jinchul, 2004: 70). Bu çalışma sonucunda KMO testi sonucu .87, Barlett küresellik testi de ($P<0.01$) anlamlı bulunmuş ve ölçeğe faktör analizi yapılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan faktör analizi sonucunda, faktör ortak varyansının .39 ila .78 arasında olduğu, yığılmanın ise .60 ve üzerinde olduğu görülmektedir. Büyüköztürk (2002: 119), maddelerin faktör ortak varyanslarının 1’e yakın ya da .66’nın üzerinde olmasının iyi bir çözüm olduğunu ancak bunu uygulamada karşılamanın genellikle zor olduğunu ifade etmektedir.

Faktör analizine ilişkin yamaç eğrisi grafiği ve faktör 1 yük değeri incelendiğinde ölçeğin tek faktörlü olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna ilişkin olarak faktördeki yük değerleri incelendiğinde, bu değerlerin .40 ila .77 arasında değer aldıkları görülmüştür. Ölçekte yer alan 3 ve 4. maddelerin ilk faktörde yer almadığı ve farklı faktörlerde yer aldığı görülmüş ve bu maddeler kapsam dışı bırakılmıştır. Büyüköztürk (2002: 118), faktör yük değerinin .45 ya da daha yüksek olmasının seçim için iyi bir ölçü olduğunu, uygulamada az sayıda madde için bu sınır değer .30’a kadar indirilebileceğini ifade etmektedir.

Ölçekte (3 ve 4. maddeler çıkarıldıktan sonra) açıklanan varyans toplam varyansın %35’idir. Büyüköztürk (2002: 119), tek faktörlü ölçeklerde açıklanan varyansın %30 ve daha fazla olmasının yeterli görülebileceğini ifade etmektedir. Yapılan faktör analizi sonucunda elde edilen veriler ölçeğin geçerliğinin yeterli düzeyde olduğuna işaret etmektedir.

Ölçeğin Güvenirliğine İlişkin Bulgular

Ölçeğin güvenirliliğini tespit etmek amacıyla Cronbach Alfa, Gutmann Split Half ve Spearman Brown güvenilirlik istatistikleri yapılmıştır. Yapılan istatistiklere göre Cronbach Alfa değeri .92, Gutmann Split Half değeri .87, Spearman Brown değeri .88 olarak bulunmuştur. Tezbaşaran (1997: 47), likert tipi bir ölçekte yeterli sayılabilecek bir güvenilirlik katsayısının olabildiğince 1’e yakın olması gerektiğini ifade etmektedir. Bu sonuçlara göre ölçeğin güvenirliliğinin yüksek düzeyde olduğu söylenebilmektedir.

Verilerin Çözümlemesi ve Analizi

Toplanan verilerin çözümlemesine geçilmeden önce anketlere birer sıra numarası verilmiştir. Değerlendirmeler her iki üniversite için toplam 633 ölçek üzerinden yapılmıştır. Verilerin çözümlemesinde, öğretmen adaylarının verdikleri yanıtların puanlarını hesaplamak amacıyla da ölçekte yer alan olumlu maddelerde “Tamamen Katılıyorum” 5, “Katılıyorum” 4, “Kararsızım” 3, “Katılmıyorum” 2, “Kesinlikle Katılmıyorum” 1 puan alırken; olumsuz maddelerde “Tamamen Katılıyorum” 1, “Katılıyorum” 2, “Kararsızım” 3, “Katılmıyorum” 4, “Kesinlikle Katılmıyorum” 5 puan almaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 28, en yüksek puan ise 140’tır. Çözümlemeler sonucunda problem cümlesi için elde edilen bulgular, 1.00-1.79 Tamamen Katılmıyorum, 1.80-2.59 Katılmıyorum, 2.60-3.39 Kararsızım, 3.40-4.19 Katılıyorum, 4.20-5.00 Tamamen Katılıyorum aralıkları temel alınarak yorumlanmıştır.

* Alanyazın taramasında Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Bölümü öğretim elemanı Dr. Halil YURDUGÜL’ün katkısının bu konuda önemli olduğunun ifade edilmesi gerekmektedir.

Alt problemlere ilişkin bulgularda, “gruplar arası iki faktörün bir bağımlı değişken üzerindeki etkisi ayrı ayrı test edilmediğinden, faktörlerin temel etkilerini ve iki faktörün bağımlı değişken üzerindeki ortak etkisi eş zamanlı olarak test edildiğinden (Büyüköztürk, 2002:51)” ilişkisiz örneklem için iki faktörlü varyans analiz (two-way ANOVA) testi kullanılmıştır.

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın problem cümlesine (Pamukkale ve Gazi Üniversiteleri Eğitim Fakültelerinin İlköğretim Bölümüne bağlı Anabilim Dallarında öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin mesleki benlik saygısı düzeyi nedir?) ilişkin bulgular Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4: Pamukkale ve Gazi Üniversiteleri Eğitim Fakülteleri İlköğretim Bölümüne Bağlı Anabilim Dallarında Öğrenim Gören Son Sınıf Öğrencilerinin Mesleki Benlik Saygısı Düzeyleri

Üniversite	n	\bar{x}	Anabilim Dalı	n	\bar{x}	Düzyey
Gazi Üniversitesi	338	3.90	Okul Öncesi Öğrt.	46	3.80	Katılıyorum
			Sınıf Öğrt.	68	3.95	Katılıyorum
			Sosyal Bilgiler Öğrt.	89	3.92	Katılıyorum
			Fen Bilgisi Öğrt.	43	3.82	Katılıyorum
			Matematik Öğrt.	92	3.94	Katılıyorum
Pamukkale Üniversitesi	295	3.92	Okul Öncesi Öğrt.	117	4.12	Katılıyorum
			Sınıf Öğrt.	88	3.84	Katılıyorum
			Sosyal Bilgiler Öğrt.	26	3.84	Katılıyorum
			Fen Bilgisi Öğrt.	64	3.71	Katılıyorum
			Matematik Öğrt.	-	-	-

Tablo 4 incelendiğinde, hem Gazi Üniversitesi ($\bar{x}=3.90$) hem de Pamukkale Üniversitesi ($\bar{x}=3.92$) Eğitim Fakülteleri son sınıf öğrencilerinin mesleki benlik saygısı düzeylerinin olumlu olduğu görülmektedir. Anabilim Dallarının mesleki benlik saygı düzeyleri incelendiğinde de aynı sonuca ulaşılmaktadır.

Araştırmanın ilk alt problemine (Pamukkale ve Gazi Üniversiteleri Eğitim Fakültelerinin İlköğretim Bölümüne bağlı Anabilim Dallarında öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin mesleki benlik saygısı buldukları üniversite ile cinsiyetlerine ve bunların ortak etkisine bağlı olarak manidar farklılık göstermekte midir?) ilişkin bulgular Tablo 5 ve Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 5: Örneklem Giren Öğrencilerin Buldukları Üniversite ve Cinsiyetlerine Göre Mesleki Benlik Saygısı Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Üniversite	Cinsiyet	n	\bar{x}	s
Gazi	Kadın	230	111.59	17.87
	Erkek	108	104.34	18.54
	Toplam	338	109.28	18.37
Pamukkale	Kadın	213	113.44	16.14
	Erkek	82	100.67	18.45
	Toplam	295	109.89	17.73
Toplam	Kadın	443	112.48	17.06
	Erkek	190	102.76	18.54
	Toplam	633	109.56	18.07

Tablo 5 incelendiğinde; Gazi Üniversitesi kız öğrencilerinin mesleki benlik saygısının ölçeğinden aldıkları puan ortalamasının $\bar{x} = 111.59$, erkek öğrencilerin $\bar{x} = 104.34$ olduğu, Pamukkale Üniversitesi kız öğrencilerinin mesleki benlik saygısının ölçeğinden aldıkları puan ortalamasının $\bar{x} = 113.44$, erkek öğrencilerin $\bar{x} = 100.67$ olduğu görülmektedir.

Tablo 6: Örnekleme Giren Öğrencilerin Buldukları Üniversite ve Cinsiyetlerine Göre Mesleki Benlik Saygısı Puanlarının ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p
Üniversite	108.835	1	108.835	.355	.551
Cinsiyet	13141.345	1	13141.345	42.898	.000*
ÜXC	999.804	1	999.804	3.264	.071
Hata Toplam	192686.533	629	306.338		
Toplam	7804745.000	633			

*P<.05

Tablo 6’da görüldüğü gibi, farklı üniversitelerde okuyan öğrencilerin mesleki benlik saygısı ölçeği ortalama puanları arasındaki farkın manidar olmadığı ($F_{(1-629)}=.355$, $P>.05$) sonucuna ulaşılmıştır. Başka bir anlatımla öğrencilerin buldukları üniversiteler ile mesleki benlik saygı düzeyleri arasındaki fark manidar değildir.

Öğrencilerin mesleki benlik saygısı ölçeği ortalama puanları cinsiyete göre manidar farklılık göstermektedir ($F_{(1-629)}=42.898$, $P<.05$). Araştırmaya katılan kız öğrencilerin mesleki benlik saygısı ortalama puanları ($\bar{x}=112.48$), erkek öğrencilerin mesleki benlik saygısı ortalama puanlarından ($\bar{x}=102.76$) daha yüksektir. Bu bulgu, öğrencilerin mesleki benlik saygılarında cinsiyetin önemli bir etken olduğunu gösterebilmektedir.

Öğrencilerin buldukları üniversitenin ve cinsiyetin mesleki benlik saygısı ortalama puanları üzerindeki ortak etkisinin ise manidar olmadığı ($F_{(1-629)}=3.264$, $P>.05$) sonucuna ulaşılmıştır. Buradan öğrencilerin buldukları üniversiteler ile cinsiyetlerinin ortak etkisinin mesleki benlik saygısı üzerinde etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın ikinci alt problemine (Pamukkale ve Gazi Üniversiteleri Eğitim Fakültelerinin İlköğretim Bölümüne bağlı Anabilim Dallarında öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin mesleki benlik saygısı buldukları üniversite ile anabilim dallarına ve bunların ortak etkisine bağlı olarak manidar farklılık göstermekte midir?) ilişkin bulgular Tablo 7 ve Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 7: Örnekleme Giren Öğrencilerin Buldukları Üniversite ve Bağlı Buldukları Anabilim Dalına Göre Mesleki Benlik Saygısı Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Üniversite	Anabilim Dalı	n	\bar{x}	s
Gazi	Okul Öncesi Öğrt.	46	106.30	18.85
	Sınıf Öğrt.	68	110.63	19.35
	Sosyal Bilgiler Öğrt.	89	109.71	18.44
	Fen Bilgisi Öğrt.	43	107.07	16.54
	Matematik Öğrt.	92	110.37	18.28
	Toplam		338	109.28
Pamukkale	Okul Öncesi Öğrt.	117	115.45	14.30
	Sınıf Öğrt.	88	107.60	19.56
	Sosyal Bilgiler Öğrt.	26	107.46	17.19
	Fen Bilgisi Öğrt.	64	103.86	18.47
	Toplam		295	109.89
Toplam	Okul Öncesi Öğrt.	163	112.87	16.19
	Sınıf Öğrt.	156	108.92	19.47
	Sosyal Bilgiler Öğrt.	115	109.20	18.11
	Fen Bilgisi Öğrt.	107	105.15	17.71
	Matematik Öğrt.	92	110.37	18.28
	Toplam		633	109.56

Tablo 7 incelendiğinde; Gazi Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin mesleki benlik saygısının ölçeğinden aldıkları puan ortalamasının $\bar{x} = 106.30$, Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin puan ortalamasının $\bar{x} = 110.63$, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin puan ortalamasının $\bar{x} = 109.71$, Fen Bilgisi Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin puan ortalamasının $\bar{x} = 107.07$, Matematik Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin puan ortalamasının $\bar{x} = 110.37$ olduğu görülmektedir. Pamukkale Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin mesleki benlik saygısının ölçeğinden aldıkları puan ortalamasının $\bar{x} = 115.45$, Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin puan ortalamasının $\bar{x} = 107.60$, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin puan ortalamasının $\bar{x} = 107.46$, Fen Bilgisi Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin puan ortalamasının $\bar{x} = 103.86$ görülmektedir.

Tablo 8: Örnekleme Giren Öğrencilerin Buldukları Üniversite ve Bağlı Buldukları Anabilim Dalına Göre Mesleki Benlik Saygısı Puanlarının ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p
Üniversite	3.022	1	3.022	.009	.922
Anabilim Dalı	1954.542	4	488.636	1.534	.191
ÜXA	3453.598	3	1151.199	3.614	.013*
Hata Toplam	198774.445	624	318.549		
Toplam	206263.785	632			

*P<.05

Tablo 8 incelendiğinde, öğrencilerin mesleki benlik saygısı ölçeği ortalama puanları Anabilim Dallarına göre manidar farklılık göstermemektedir ($F_{(1,624)}=1.534$, $P>.05$). Buradan öğrencilerin buldukları anabilim dallarının mesleki benlik saygısı üzerinde etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin buldukları üniversitenin ve okudukları Anabilim Dallarının mesleki benlik saygısı ortalama puanları üzerindeki ortak etkisinin ise manidar olduğu ($F_{(1,624)}=3.614$, $P<.05$) sonucuna ulaşılmıştır. İki faktörün bağımlı değişken üzerindeki ortak etkisi manidar çıktığından dolayı gözenek ortalama puanlarının incelenmesi gerekmektedir. Gözenekler arası çoklu karşılaştırma sonuçlarına göre, Pamukkale Üniversitesinde yer alan Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencilerinin mesleki benlik saygısı ölçeği ortalama puanlarının ($\bar{x}=115.45$) aynı üniversitenin Fen Bilgisi Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri puanlarından ($\bar{x}=103.86$) manidar şekilde yüksek bulunduğu görülmektedir.

Tablo 9: Örnekleme Giren Öğrencilerin Buldukları Üniversite ve Öğretim Türlerine Göre Mesleki Benlik Saygısı Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Üniversite	Öğretim Türü	n	\bar{x}	s
Gazi	Normal Öğretim	205	110.08	17.33
	İkinci Öğretim	133	108.04	19.87
	Toplam	338	109.28	18.37
Pamukkale	Normal Öğretim	205	109.12	18.26
	İkinci Öğretim	90	111.66	16.43
	Toplam	295	109.89	17.73
Toplam	Normal Öğretim	410	109.60	17.79
	İkinci Öğretim	223	109.50	18.61
	Toplam	633	109.56	18.07

Araştırmanın üçüncü alt problemine (Pamukkale ve Gazi Üniversiteleri Eğitim Fakültelerinin İlköğretim Bölümüne bağlı Anabilim Dallarında öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin mesleki benlik saygısı buldukları üniversite ile öğretim türlerine ve bunların ortak etkisine bağlı olarak manidar farklılık göstermekte midir?) ilişkin bulgular Tablo 9 ve Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 9 incelendiğinde; Gazi Üniversitesi normal öğretim öğrencilerinin mesleki benlik saygısının ölçeğinden aldıkları puan ortalamasının $\bar{x} = 110.08$, ikinci öğretim öğrencilerin $\bar{x} = 108.04$ olduğu, Pamukkale Üniversitesi normal öğretim öğrencilerinin mesleki benlik saygısının ölçeğinden aldıkları puan ortalamasının $\bar{x} = 109.12$, ikinci öğretim öğrencilerin $\bar{x} = 111.66$ olduğu görülmektedir.

Tablo 10: Örnekleme Giren Öğrencilerin Buldukları Üniversite ve Öğretim Türlerine Göre Mesleki Benlik Saygısı Puanlarının ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p
Üniversite	248.699	1	248.699	.761	.383
Öğretim Türü	8.738	1	8.738	.027	.870
ÜXÖ	738.627	1	738.627	2.261	.133
Hata Toplam	205465.076	629	326.654		
Toplam	206263.785	632			

Tablo 10 incelendiğinde, öğrencilerin mesleki benlik saygısı ölçeği ortalama puanları öğretim türlerine göre manidar farklılık göstermemektedir ($F_{(1-629)}=.027$, $P>.05$). Buradan öğrencilerin okudukları öğretim türünün mesleki benlik saygısı üzerinde etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin buldukları üniversitenin ve öğretim türünün mesleki benlik saygısı ortalama puanları üzerindeki ortak etkisinin manidar olmadığı ($F_{(1-629)}=2.261$, $P>.05$) sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın sonuncu alt problemine (Pamukkale ve Gazi Üniversiteleri Eğitim Fakültelerinin İlköğretim Bölümüne bağlı Anabilim Dallarında öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin mesleki benlik saygısı buldukları üniversite ile mesleği seçme nedenlerine ve bunların ortak etkisine bağlı olarak manidar farklılık göstermekte midir?) ilişkin bulgular Tablo 11 ve Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 11: Örnekleme Giren Öğrencilerin Buldukları Üniversite ve Mesleklerini Seçme Nedenlerine Göre Mesleki Benlik Saygısı Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Üniversite	Seçme Nedeni	n	\bar{x}	s
Gazi	ÖSS Puanı	134	102.46	17.56
	İstedğim Meslek	146	118.90	14.11
	İş Garantisi	45	102.20	17.47
	Diğer	13	95.92	22.54
	Toplam	338	109.28	18.37
Pamukkale	ÖSS Puanı	112	103.77	15.04
	İstedğim Meslek	128	116.80	17.70
	İş Garantisi	41	107.10	14.39
	Diğer	14	103.86	25.05
	Toplam	295	109.89	17.73
Toplam	ÖSS Puanı	246	103.06	16.44
	İstedğim Meslek	274	117.92	15.89
	İş Garantisi	86	104.54	16.17
	Diğer	27	100.04	23.76
	Toplam	633	109.56	18.07

Tablo 11 incelendiğinde; Gazi Üniversitesinde; ÖSS puanı nedeni ile buldukları bölümü tercih eden öğrencilerin mesleki benlik saygısının ölçeğinden aldıkları puan ortalamasının $\bar{x} = 102.46$,

istediği meslek olduğu için buldukları bölümü tercih eden öğrencilerin puan ortalaması $\bar{x} = 118.90$, iş garantisi olduğu için buldukları bölümü tercih eden öğrencilerin puan ortalaması $\bar{x} = 102.20$, bunların dışındaki nedenlerden dolayı buldukları bölümü tercih eden öğrencilerin puan ortalaması ise $\bar{x} = 95.92$ 'dir. Pamukkale Üniversitesinde; ÖSS puanı nedeni ile buldukları bölümü tercih eden öğrencilerin mesleki benlik saygısının ölçeğinden aldıkları puan ortalamasının $\bar{x} = 103.77$, istediği meslek olduğu için buldukları bölümü tercih eden öğrencilerin puan ortalaması $\bar{x} = 116.80$, iş garantisi olduğu için buldukları bölümü tercih eden öğrencilerin puan ortalaması $\bar{x} = 107.10$, bunların dışındaki nedenlerden dolayı buldukları bölümü tercih eden öğrencilerin puan ortalaması ise $\bar{x} = 103.86$ 'dir.

Tablo 12: Örneklemeye Giren Öğrencilerin Buldukları Üniversite ve Mesleklerini Seçme Nedenlerine Göre Mesleki Benlik Saygısı Puanlarının ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p
Üniversite	641.824	1	641.824	2.349	.126
Seçme Nedeni	33480.298	3	11160.099	40.849	.000*
ÜXS	1283.609	3	427.870	1.566	.196
Hata Toplam	170750.301	625	273.200		
Toplam	206263.785	632			

*P<.05

Tablo 12 incelendiğinde, öğrencilerin mesleki benlik saygısı ölçeği ortalama puanları mesleği seçme nedenlerine göre manidar farklılık göstermektedir ($F_{(1-625)}=40.849$, $P<.05$). Farkın hangi grup lehine olduğunu öğrenmek amacıyla çoklu karşılaştırma testlerinden olan Scheffe testi ile gruplar arasındaki farkın kaynağı tespit edilmiştir. Scheffe testi sonuçlarına göre, istediği meslek olduğu için seçenlerin ortalama puanı ($\bar{x} = 117.92$) ile ÖSS Puanı ($\bar{x} = 103.06$), iş garantisi ($\bar{x} = 104.54$) ve bunların dışında ($\bar{x} = 100.04$) yer alan diğer nedenlerden seçenlerin ortalama puanları arasındaki fark manidar bulunmuştur. Buradan istediği mesleği seçenlerin mesleki benlik saygısının diğer nedenlerle seçenlere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Öğrencilerin buldukları üniversitenin ve mesleklerini seçme nedenlerinin mesleki benlik saygısı ortalama puanları üzerindeki ortak etkisinin ise manidar olmadığı ($F_{(1-625)}=1.566$, $P>.05$) sonucuna ulaşılmıştır. Buradan öğrencilerin buldukları üniversiteler ile mesleği seçme nedenlerinin ortak etkisinin mesleki benlik saygısı üzerinde etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

TARTIŞMA

Bu araştırma bulgularına göre, okul öncesi öğretmenliği eğitimi anabilim dalında okuyan öğretmen adaylarının mesleki benlik saygı düzeylerinin diğer anabilim dallarında okuyan öğretmen adaylarına göre daha yüksek ve manidar fark olduğu bulgusu Sayın (2003) tarafından elde edilen sonuçla örtüşmektedir. Bunun yanı sıra Işık (2006) tarafından elde edilen bulgulara göre farklı fakültelerde (eğitim fakültesi, mesleki eğitim fakültesi ve teknik eğitim fakültesi) okuyan öğretmen adaylarının buldukları fakülteler ile mesleki benlik saygısı düzeyleri arasındaki farkın manidar olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu anlamda bu araştırma sonucu ile, dolaylı olarak, Işık (2006) tarafından elde edilen araştırmanın sonuçları da birbirini desteklemektedir. Ancak bu durumun nedenine ilişkin bir yargıda bulunmak güçtür. Cinsiyete göre bayan öğrenciler lehine farkın manidar olduğu bulgusu Arıcağ (2001) ve Işık (2006) tarafından yapılan araştırma sonuçları ile bağdaşmaktadır. Öğretmenliğin, araştırmacıların kişisel gözlemlerine ve genel kanaate göre, toplumsal olarak "bayan mesleği" olarak kabul görmesinin bunda etken olduğu düşünülebilir. Literatürde öğretim türüne göre farklılığa ilişkin bir bulguya rastlanmamıştır, ancak bu araştırmada öğretim türüne göre de durum ele alındığından bu değişken neticesinde elde edilen bulgunun araştırmanın ortaya koymuş olduğu katkısı olarak düşünülmelidir. Sayın (2003), Arıcağ (2001) ve Işık (2006)'ın yaptığı araştırmalara göre mesleği seçme nedenlerinin mesleki benlik saygısını etkilediği bulguları bu

araştırmanın bulguları ile örtüşmektedir. Öğretmenlik mesleğini tercih etme sebebi ile mesleki benlik saygısı arasında doğrudan bir ilişkinin olduğu düşünüldüğünde elde edilen sonuç beklenen bir durumdur.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Sonuçlar

Bu araştırma ile; a. Pamukkale ve Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümüne bağlı Anabilim Dallarında öğrenim gören öğrencilerin mesleki benlik saygı düzeylerinin birbirine denk olduğu, b. Örnekleme alınan öğrencilerin mesleki benlik saygılarında cinsiyetin önemli bir etken olduğu ve bunun da kız öğrencilerin lehine olduğu, c. Örnekleme alınan öğrencilerin mesleki benlik saygılarında öğrenim gördükleri Anabilim Dallarının önemli bir etken olmadığı, ancak Pamukkale Üniversitesinde yer alan Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencilerinin mesleki benlik saygısı ölçeği ortalama puanlarının aynı üniversitenin Fen Bilgisi Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri puanlarından manidar şekilde yüksek olduğu, d. Örnekleme alınan öğrencilerin mesleki benlik saygılarında öğretim türünün önemli bir etken olmadığı, e. Örnekleme alınan öğrencilerin mesleki benlik saygılarında mesleği seçme nedeninin önemli bir etken olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Öneriler

Bu araştırma sonucunda; a. Eğitim Fakültelerinde öğrenim gören veya görecektek olan erkek öğrencilerin mesleki benlik saygılarının nasıl arttırılacağına ilişkin araştırmalar yapılması, b. Eğitim Fakültelerine çeşitli nedenlerle kendi isteği dışında gelen veya gönderilen öğrencilerin mesleğine ilişkin geliştirdiği değerlilik yargılarının nasıl arttırılacağına ilişkin araştırmalar yapılması, c. Şu an görevine devam etmekte olan öğretmenler ile öğretmen adaylarının mesleki benlik saygı düzeylerinin karşılaştırılması ve bu araştırma sonucunda ne gibi önlemler alınması gerektiğinin ortaya konması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Arıcak, Tolga. (2001). Mesleki Benlik Saygısı Ölçeğinin Geliştirilmesi, Güvenirlik Ve Geçerlik Çalışmaları. 6. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi. 5-7 Eylül 2001, ODTÜ, Ankara.
- Büyüköztürk, Şener. (2002). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analiz El Kitabı*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Dilmaç, Bülent ve Arıcak, Tolga (2003). Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Öğrencilerinin Bir Takım Değişkenler Açısından Benlik Saygısı İle Mesleki Benlik Saygısı Düzeylerinin İncelenmesi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt 3 No1, s.1-7.
- Işık, E. Nuri. (2006). Öğretmen Adaylarının Benlik Kavramları İle Mesleki Benlik Kavramları Arasındaki Bağdaşımın Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi: Selçuk Üniversitesi Örneği. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*.
- Jeong, Jinchul. (2004). Analysis Of The Factors And The Roles Of Hrd In Organizational Learning Styles As Identified By Key Informants At Selected Corporations In The Republic Of Korea. *Yayınlanmamış doktora tezi. Amerika: Texas A&M University. Major Subject: Educational Human Resource Development*.
- Karasar, Niyazi. (1999). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kuzgun, Yıldız. (1983). Benlik ve İdeal Benlik Kavramlarının, Tercih Edilen Meslek Kavramlarıyla İlişkisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, C.16, ss. 1-9, Ankara*.
- Maccallum, Robert C., Keith F. Widaman, Shaobo Zhang, Sehee Hong. (1999). Sample Size in Factor Analysis. *Psychological Methods, 1999. Vol.4. No. 1.84-99*
- MEB (1973). 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu.
- Sayın, Saime. (2003). Farklı Programlarda Okuyan Öğretmen Adayı Üniversite Öğrencilerinin Empatik Eğilimi, Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutum Ve Mesleki Benlik Saygısı. *Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi, 34:6, ss.74-84, Burdur*.
- Şişman, Mehmet ve Acat, Bahattin. (2003). Öğretmenlik Uygulaması Çalışmalarının Öğretmenlik Mesleğinin Algılanmasındaki Etkisi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 13:1, ss. 235-250, Elazığ*.

Tezbaşaran, A. Ata. (1997). *Likert Tipi lek Geliřtirme Kılavuzu (İkinci Baskı)*. Ankara: Türk Psikologlar Derneęi Yayınları.